

**A COMPARATIVE SOCIO-ECONOMIC STUDY OF LOCAL
COMMUNITIES IN LAEM CHABANG PORT, PART OF THE EASTERN
SEABOARD DEVELOPMENT PROJECT
A CASE STUDY : BAN LAEM CHABANG COMMUNITY AND
BAN NONG KHLA MAI COMMUNITY**

KWANHATHAI SUKWILAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS (ENVIRONMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-4078-9

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การศึกษาเปรียบเทียบทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก บริเวณท่าเรือแหลมฉบัง กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านแหลมฉบังและชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ (A COMPARATIVE SOCIO-ECONOMIC STUDY OF LOCAL COMMUNITIES IN LAEM CHABANG PORT, PART OF EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT PROJECT A CASE STUDY : BAN LAEM CHABANG COMMUNITY AND BAN NONGKHLA MAI COMMUNITY)

ขวัญหทัย สุขวิสัย 4336914 SHEV/M

ศก.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วัลลภสินี โอนิมะสิริ ศก.ม. (สิ่งแวดล้อม), พรรณีภา บุรพาชีพ น.ม., จิราพร จักรไพบวงค์ ศก.ม. (สิ่งแวดล้อม)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประชาชนที่ยังคงอยู่ในพื้นที่คือชุมชนบ้านแหลมฉบังและประชาชนที่ย้ายออกมาคือชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ ศึกษาความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประชาชนทั้ง 2 กลุ่ม รวมทั้งปัญหา อุปสรรคของประชาชนในการย้ายถิ่น ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของท่าเรือแหลมฉบัง รวมถึงข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่บริเวณชุมชน ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนชุมชนบ้านแหลมฉบังและประชาชนชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ ชุมชนละ 110 ครัวเรือน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 220 ครัวเรือน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนชุมชนและประชาชนทั้ง 2 ชุมชน และเจ้าหน้าที่การท่าเรือ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการพรรณนา

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ สภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า ชุมชนบ้านแหลมฉบังและชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ มีรายได้ประจำรายจ่ายค่าอุปโภค/บริโภค รายจ่ายในการประกอบอาชีพ ภาวะการออมเงิน สภาพการถือครองที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยก่อนเกิดท่าเรือแหลมฉบัง และโอกาสในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และมีรายได้เสริม รายจ่ายด้านอื่น ๆ อาชีพหลักก่อนเกิดท่าเรือแหลมฉบังและอาชีพหลักหลังเกิดท่าเรือแหลมฉบัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนภาวะหนี้สิน สภาพการถือครองที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยหลังเกิดท่าเรือแหลมฉบัง สภาพการถือครองที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยก่อนและหลังการเกิดท่าเรือแหลมฉบัง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สภาพทางสังคม พบว่า ชุมชนบ้านแหลมฉบังและชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมชุมชนและสังคม แรงจูงใจในการย้ายถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนทัศนคติต่อการเกิดท่าเรือแหลมฉบัง พบว่า ชุมชนบ้านแหลมฉบังและชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่มีทัศนคติต่อการเกิดท่าเรือแหลมฉบัง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ชุมชนบ้านแหลมฉบัง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงและอาชีพเกี่ยวกับประมงเป็นหลัก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการย้ายออกจากพื้นที่ เนื่องจากเมื่อย้ายออกทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพประมงได้ ปัญหาเรื่องค่าเช่าเช่าที่มีความไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอต่อการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย ปัญหาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ชัดเจนของประชาชน ปัญหาความไม่แน่นอนในนโยบายของรัฐในการดำเนินการบริเวณพื้นที่เวนคืน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ รัฐบาลและการท่าเรือควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการดำเนินการบริเวณพื้นที่เวนคืน ควรมีการพิจารณาด้านค่าเช่าเช่าให้มีความเหมาะสมเพียงพอ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาค่าดำเนินการต่าง ๆ บริเวณพื้นที่เวนคืน ให้ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนและการท่าเรือ สำหรับชุมชนบ้านหนองคล้าใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลแหลมฉบัง ควรมีการส่งเสริมด้านอาชีพ เพื่อให้ประชาชนรายได้เสริมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

A COMPARATIVE SOCIO-ECONOMIC STUDY OF LOCAL COMMUNITIES IN LAEM CHABANG PORT, PART OF THE EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT PROJECT A CASE STUDY : BAN LAEM CHABANG COMMUNITY AND BAN NONGKHLA MAI COMMUNITY

KWANHATHAI SUKWILAI 4336914 SHEV/M

M.A. (ENVIRONMENT)

THESIS ADVISORS : WILASINEE ANOMASIRI, M.A.,(ENVIRONMENT)
PANNIPA BURAPHACHEEP, LL.M., JIRAPORN CHUCKPAIWONG, M.A.
(ENVIRONMENT)

ABSTRACT

The objective of this study is the comparison of socio-economic conditions of the remaining population in Laem Chanbang Community and those who agreed to leave the area go to the Nong Khla Mai Community. The study looked at the socio-economic difference of these two population groups including issues and obstacles for migration and problems and obstacles for the Laem Chabang Port's operation including recommendations for better community development. Data was collected through questionnaires. The sample was the population in Laem Chabang and Nong Khla Mai communities – 110 families in each community, 220 families in total. I interviewed members of both communities as well as sea port officials - in total nine people.

The study showed that, in economic conditions, Laem Chabang Community and Nong Khla Mai Community's incomes, consumption expenses, operating expenses, savings, land owning status as a shelter before the installment of Laem Chabang and employment opportunities differed ($P < 0.01$). The difference in terms of extra income, other expenses, and primary occupation before and after Laem Chabang's involvement in the Eastern Seaboard Development Project was statistically significant ($P < 0.05$). However, as regards indebtedness and land ownership there was no difference for the people in Laem Chabang before and after the beginning of the Eastern Seaboard Development Project. In social aspects, the two communities had different views regarding the environment and society. The group that left had a different motive for leaving than the group that stayed had for staying ($P < 0.01$). The two communities had different views on the Eastern Seaboard Development Project in Laem Chabang.

As regards problems and obstacles, it was found that the majority of the population were in fishery or fishery related employment; therefore, leaving the area might end their fishery opportunity. There was an issue of inadequate compensation which was not sufficient for movement, especially for those who stayed in the Laem Chabang Community. This therefore caused problems in the expropriation process.

The study recommended that the government and Port Authority should have clear compensation measures for those who agreed to leave the area. Related agencies such as the Community Development Department and the Municipal District should provide support for employment and extra income alternatives so that the quality of life could be improved.

KEY WORDS : SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT/LAEM CHABANG PORT

234 p. ISBN 974-04-4078-9